

Előfizetési ár:

Egész évre.....6 frt — kr.
Félévre .....3 " — "
Negyedévre.....1 " 50 "
Lelkészeknek, tanítóknak,
kisebb fizetésű hivatalnok-
oknak, tanulóknak és kisipa-
rosoknak negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 12 kr.

KORUNK

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS HETILAP
MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budapest,
VIII., Mária-utca 30.
hova a lap szellemi részét
illető levelek, valamint az
előfizetési pénzek küldendők.

Kéziratok nem küldetnek
vissza.

Felelős szerkesztő: Kador Sándor.

Lassan járj tovább érsz.

Budapest, 1887. október hó 20-án.

A mily örömmel olvastam, hogy a fővárosban, a hol a katolikus hitéletéről eddig szó sem volt, kath. kör van keletkezében, épp oly félelem fogott el, félelem a fölött, hogy daczára annak, hogy a kört alakító tagokban meg van minden igyekezet, a részvétlenség a legnagyobb gyilkosa minden nemes és jónak, megöli majd csirájában a fáradhatlan¹⁾ fiatal kath. publicistánk újabb feltámasztott eszméjét.

Szerintem a „Korunk“ 29. száma vezércikkében foglaltak a minden jó katolikusnak helyes véleményével fognak találkozni, de azért mégis úgy látom, a cikkirónak még mindig vérmesek a reményei, holott keserves tapasztalatai már csakugyan lehűthették volna.²⁾

Kath. „Ressource“-ról álmodni sem lehet minálunk, a hol a legprimitívebb kath. intézmények iránt is közönyvel viseltetnek úgy felülről mint alulról.³⁾

Részemről, ha szabad véleményem kockáztatnom, a nélkül, hogy ellenséges hangulattal lennék, az ily kath. kör nem fog prosperálni, a míg a fővárosi kath. körök, egymáshoz nem mint testvér testvérhez simulnak.⁴⁾

Klikk rendszer uralkodik a kath. körökben is, és ez a legfőbb baj, ez okozza, hogy kath. kérdések még szóba sem hozhatók.

A kath. szerkesztők egymást felfalják⁵⁾ egyes szerkesztőségi irodákban

¹⁾ Csak kötelességet teljesítünk. A szerk.

²⁾ Sokkal szentebb az ügy a melyért életünk rövid pályafutását szentelni óhajtjuk. Ama tapasztalatok az akkori körülmények és előzmények következményeiből származtak. Különben sokszor nyilatkoztunk, hogy emberekben csalódnai el vagyunk készülve mindig, csupán az örökké igazságos Istenben bizunk, ő általa reménylünk mindent, nélküle mit sem.

³⁾ Czikkiró úr, nagyon is sötét színekkel szeret festeni.

⁴⁾ Itt egyetértünk czikkiró urral.

⁵⁾ Sőt ellenkezőleg még tudni sem akarnak egymásról. Részünkről örömmel egyesülünk és egyeltünk mindig bármelyikkel, ha csakugyan katolikus szellemben működik.

⁶⁾ Ez ismét sajnos ugyan, de igaz. Van most is, volt zsidó és most reformatus belmunkatárs kath. lapnál, van, volt szabadkőmíves lapkiadó és szerkesztő! Van most is

avatlan tollú egyének működnek,⁶⁾ az egyetek közt a szoros kötelék, mintegy rokonság nincs megtartva.⁷⁾

A második és szintén nem kevésbé fontos momentuma a dolognak az, hogy a fővárosi lelkészei a kath. ügyekkel mit sem vagy nagyon keveset törődnek.

Lehet ugyan, hogy a fővárosi élet hozza magával, hogy illetők roppant adminisztratív teendőik által, inkább hivatalnokokká lesznek, de a katolicizmus szempontjából ez állapotokat fájlalólag kell észlelnünk.⁸⁾

Részemről a mint a 28. számban is

BÁRÓ 'SENNYEY PÁL.

említém a szent-István társulatnak kellett volna kezébe venni a kath. kör létesítését.

kivetkőzött pap egy kath. lapnál mint lapvezér, sőt van, de miért folytassuk, úgy is hasztalan. Persze nehéz ilyen esetekben a társulás. Tudunk esetet, midőn egyik budapesti kath. lap szerkesztőjét felkértük, hogy lapunkat lapjában felemlítse legalább, nem tette, hanem egy magát erőszakkal kath. költőnek feltűnni vágyó urnak költeményéből mutatványt közöl, pedig az az úr ugyanazon időben vallástalan és erkölestelen költemény kötetet ad ki. Persze kath. lapja nincs, ez pedig nagy hiba.

⁷⁾ Ebben téved czikkiró úr, a kath. társulatok, meglehetősen összeköttetésben állanak.

⁸⁾ Czikkiró úr nem ismeri a fővárosi plebános urak csaknem ember fölötti munkálkodását, tőlük tehát követelni nem szabad és nem lehet többet mint a mit tesznek. Legtöbbje különben folyton munkálkodik hivatalos teendőin túl. Így Cselka, Bogisich, Maszlaghy, s többen mindig közreműködői voltak bármely kath. ügynek és nem csekély munkákkal gazdagították úgy az egyházat mint a hazát.

Am úgy látszik nem akarnak újabb terheket, mivel költség nem lenne, elvállalni magukra.⁹⁾

Nem volt ugyan szerencsénk az alakuló ülésen részt vehetni, még is a nélkül hogy buzgón törekvő szerkesztőt sérteni óhajtánám, szegényesnek, kicsinyesnek találom, egy külön lakáson, szerkesztőségben ily nagy dolgot megkezdeni.¹⁰⁾

Végül erős meggyőződésünk az, hogy a míg a m. főpapság, a püspöki kar tétlen marad ily üdvös aktiók létesítésénél, a míg mint igaz apostolok nem lépnek ki a küzd-tére, mi világiak nem tehetünk semmit.¹¹⁾

Magyarországon a katolikusok sérelme nem jutott volna idáig, ha a magas püspöki kar a világiakat jó törekvéseikben segítik.

Mindezeket mint igaz és hitünk szerint élő világi kath. irtam, és nagyon örvendenék, ha kellemes csalódásra ébrednék.

Egy világi katolikus.

⁹⁾ A szent-István társulatnak van elég dolga a magáéval. Jól teszi ha hatáskörét túl nem lépi, szem előtt tartván a közmondást: a ki sokat markol, keveset szorít. Csak minden társulat úgy feleljen meg hivatásának.

¹⁰⁾ Pedig kár, láthatta volna, hogy szerény kis lakunkban összegyűltünk szép számmal, még pedig a kath. körök kiváló tagjai közül többen is tisztelték meg kicsiny hajlékomat. A világ Megváltója istállóban születhetett, mért ne alakulhatna magánlakáson egy kath. kör.

¹¹⁾ Nagyon is erős támogatást teljes tartalomban nem is adhatunk helyet lapunkban. A püspöki kar bizonyára tudja jobban mint mi, mit akar, mit tesz. Eljárásukat ítélet alá vennünk nem szabad. Nem ismerve a körülményeket, melyek alatt épp a jelenlegi állásunk a helyes, sértés, elítélőleg nyilatkozni felőlük. Arról pedig meg kell győződve lennünk, hogy ők bizonyára a legjobbat akarják. Olvassa különben „Korunk“-at több figyelemmel, olvasni fogja akkor örömtelten adott hírünket, midőn a Herceg Primás Ó Eminentiaja örömmel fogadta indítványunkat a kath. kör megalapítása ügyében, sőt ígéretét adta, hogy legmagasabb támogatását is nyújtani fogja.

A magyar főpapság mindig hazafiasan és lelkesen vezette az alapságot, a melynek hazafiságát szintén el kell ismernie még az ellennek is.

Biztosítom czikkiró urat, hogy a püspöki kar mindig segélyünkre lesz, ha csakugyan komoly és fontos dologról lesz szó. Csak a világiak tegyék meg vallási kötelemüket, a püspöki kar az alapsággal egyetemben fogja majd a világiakat a legkészségesebben párolni. Lám a kath. kör alakuló ülésén is szép számmal jelentek meg. Ha nem tudnók és nem lennénk meggyőződve arról, hogy czikkiró úr jó szándékkal írta cikkét, visszautasítottuk volna. De kiadtuk azért, hogy lássuk mily eszmékkel vannak telítve a kath. világiak egy része. Nekünk pedig kötelességünk, őket a helyes útra téríteni. Szíveskedjék tehát czikkiró ur a jövő értekezletre eljönni és látni fogja, hogy a mily vérmesnek ítélt el engemet és buzgó társaimat, épp oly pessimistának kell majd magát felismernie.

A szerk.

Jelen szám 3000 példányban jelent meg.

Mindszenty hazafias lyrája.

Irta: Árvay Sándor.

(Folytatás)

Hasadt, hasadt már a hajnal. A jobb létben való remény kezdett gyökeret verni minden hazafi szívében. A költők lantja a közeledő szabadságról zengett. Mindszenty is remél, bár keserű könyvet csorgat poharába a bú és emlékezet; remél, míg mozdul egy csepp ősi vér, bár most hazáját kedvére dúlja a vész. Felköszöntésében Benőfyhez a szentléleki romoknál így kiált föl:

De hisz rom most szent hazánk is,
Mit kedvére dúl a vész:
Am azért hát ne reméljünk?
Míg megmozdul ősi vérünk,
Ellankadjon, esüggedjen a szív és ész?

Igyunk azért, a ki hiszi,
Hogy e rom is fölépül.
S még dicsőbb lesz, mert reája
A dicsőség babérfaja
S a jövőről egy biztosabb remény ül.
(Felköszöntés Benőfyhez.)

Erősödött a remény; közeledett az igazság váltásága. A hatvanas évek elején ismét minden nün harezias hírek szálltak a levegőbe. A felől újra a szabadság dalait hozta az északi szellő. Hazánkban is félnkültek a szívek. Kosuth neve harsogott újra szabadon mindenütt. Mindszenty lelke előtt már megjelenik a közelgő fergeteg, mely az igazság teljes váltáságát hirdeti. Ismeri e földrázó viharhangot, mely egykor az árvák sóhaja vala; látja a vörös angyalt, palástja vérző szívekből van varrva, pallosán meg egy vész-isten ül! s a kürtök harsogásába vegyül az ő hangja:

Emeld fel fődét drága, szent igazság,
A te váltáságod már közel vagy.

A jognak kardja most hull az egekből,
A jognak kardja minden napsugár.

Hah? mint reszketnek, hah! mint omladoznak
A gögtől márványult Dágonok,
Bár a pokolban, ördögök szívében,
Fészkel is lábuk, — már mozdul, inog;
Hiába jöss esel, vak düh szolgálja népe,
Szent Isten az, ki istenidre lépe,
Fedezd, fedezd el tengyalázatoddal,
Vagy itt dölsz rájok, mint egy vérhalom
Emeld föl fődét, drága szent igazság,
A te váltáságod már közel vagy.

(Visio.)

Eljött az igazság váltásága; s a hon, mely annyit vérézt, s még sem vérezett el, újra gyönyörködött a szabadság napjában. A nemzet kibékült királyával. Elhangzottak Petőfi füst s vérszaggal teljes csatadalai, a szabadság napja felszárítá a hazafi fájdalom vékonyeit a nemzet visszatért a szózatához, szebb jövőt remélt s e szebb jövő reményében apraját, nagyját munkára szólította fel.

Mindszenty, ki a nemzet reménytelen állapotát a fájdalom forró könyűivel megsíratá s a kétségbeesettek szebb jövő reményével vigasztalá, most, midőn a haza újra feleledt, nem szünt meg buzdítani a munkára. Megmondja kit illet meg a honszerelme koszorúja; azt a ki ezer karral szeretné szolgálni hazáját s azzal az egygyel, melylyel bír, megszügyenyíti Scevolát:

Ki fárads, mint egy Sisiphus,
Föltenni a hazát oda,
Honnét leszédül a sas is,
Hol Isten áll — s a nép joga.

Kit imában lel az éjféli,
Imában a támadó nap
S imája egy drága kis szó:
„Isten adj éltet a honnak!”

Istenhez fohászodik az igaz honfi hazájának jóléteért; az Istennek és honnak esküszik hűséget; erre tanítják az ősök szent ereklyéi, kik az Istennek és hazának szentelék életüket; erre tanítja a hősök példája, kik Jézus nevével ajkukon rohantak a csatába, s megilletjük a drága esontot

Rebegve ihlett szent esküvel:
Hogy kikért ősink vére omlott,
Az Istent és hont nem feledjük el.
(Telekessy emléke.)

Nem feledjük el az Istent; mert csak addig lesz szent a magyar előtt, sokat szenvedett hazája, addig legelső e világon előtte, míg nem feledi el a világ alkotóját, míg szent előtte az Isten. Az Isten szerelme nem öli meg a honszerelmet, de, a ki nem szereti Istent, nem szereti hazáját sem.

Ki a hazákat bölesen alkotá,
Egy Istentől mért féltsem én szerelmem?
Addig leszek szent a magyar előtt,
Míg szent előtte a jó, s az az Isten.
(Hon szava.)

Biztatja nemzetét, hogy új alapon bátran haladjon előre; dicsősége fényét nem rejti el véka, s ha nem volna egyebe, csak Sajója, Mohácsa, elég arra, hogy bamulja, becsülje a vén Európa. Ne féljünk

Ezredév jogával van kifenne kardunk,
Es ezt a jogot az ég is helyben hagyja

Hadd jöjjön, mit a sors elvégzett felettünk,
Mi bizalmunk vetjük az igaz Istenbe,
Ki megvédett mikor ide telepedtünk,
Ada bátor szívet és kardot teremte.
(Év kezdetén.)

De mit ér a szó, mit ér még a tett is, ha a honfiak közt pusztít az átkos visszavonás tüze. A sikernek első feltétele a szilárd tömörülés. Egy szív-, egy lélekké forrjon a nagy nemzeti család. Miért gyűlölik egymást azok, kiknek e hon, e tágas vérmező, egyaránt régi temetkező. Testvériség legyen hát jelszavunk. Egy a dicsőség, egy a temető, egy szívre forrjon hát össze magyar, horvát, román,

S egész lesz a hon, egy szív, mint vala,
Midőn Hunyad volt hősi védfala
Igy összeforrva a nemzet-esalád,
Kívívja a szabadság hajnalát.
Es messze vet fényt a magyar hona,
Tündöklik a szent István-korona,
Fényét nem fogják fel a Kárpátok,
Sem Adriában a zúgó habok.

T Á R C Z A

A SZÖKEVÉNY.

(KÖLTŐI BESZÉLY.)

Olaszból: Grossi után.

Oh drága jó anyám, miért titkoljam
Szívem mélyére fojtott könyeim?
Érzem, látom áldozni éltem napját:
Erőm fogyton-fogy, s oh vele a kín!
De halld anyám, csak egy a mire kérlek,
— S utolsó kérésem meg ne tagadd, —
Kibékülésednek jelöl néha
Ejts lányodért egy könyvet, búszavát!

Tudom, gyöngéd anyai szív vezérel,
S engem mint egykor, most is úgy szeretsz,
— Keblemnek bünöközta mély sebére
Megerdemetlen, édes gyógyír ez, —
Ó kérlek hát, ne hagyjad támogatlan!
Izgalmas, kétes váló-helyzetem!
A vér-fagyasztón tátongó mélységet
Egy s egymagam átlépni nem merem.

Oh! gyermekévim, éltem hajnalalma
Keblembe szende fényt még most is vet:
Repesve nézek az arany időre,
Melyben te gondozád lépésimet;
Az első éltető erőt emlődből,
Szerelmes tested-lelkedből szívám,
De ah! felnöve, elszakadtam tőled...
Mit is tevék én hálátlan leány?!

Ah, elszakadtam tőled .... mily borzasztó
Ki mondta vón? s szívem nem szakadt szét
Oh tán e fájdalom még észre térít ....
Mily örvénynél vagyok .... mily ellentét:
Oh drága jó anyám, hallgasd meg lányod!
Ülj ágyom mellé, vázalom utam;
A balszerenese sziklazátonyára
Önvétkem folytán mikép jutottam.

Ne félt anyám a megerőltetéstől,
Beszédem csendes halk, nyugodt leszen;
E közben tán nyujt a természet gyógyírt,
Meggönyörölve megtört keblemen.
Ne utasítsd el, kérlek, ajkamat,
Hadd esököljam meg áldott kezeid,
Érintésükre, érzem, testem éled,
Szívem belőlük új erőt merít.

Hiszem, emlékezel azon bús napra,
Mikor fivérem búcsúzott s vele
Több ifjú jött, köztük Nomavati is;
— Kivált közölük karesú termete —
Te is dicsérted .... ő, ha tudtad volna:
Szívünkben ekkor gyúlt a szerelem,
S bár titkon éghetett csak édes lángja,
Hiven ápolgatám én szüntelen.

Ezóta nap nem mult, hogy ne jött volna
Terigim a terrasra fel hozzám
Egy pereczre, szóra vagy lopott beszédre,
S én álmain' szívesen áldozám;
De őt sem tartóztatta vissza semmi:
Az éjt szerelme bevilágítá,
Eső, fagy, zivatar akarata
Igy lettek csak a játék tárgyivá.

Örök hűség ígérését mily hően,
Forrón fogadtam, tanúja az ég,
De ah! szívem mélyén a szerelemmel
A kín dús fája is megfogamzék;
Am békével türem, hiven remélve:
Ad rá idővel Isten balzsamot;
S az önámítás e lágyédes karján
Reményem teljes évig ringatott.

Ekkor jött a parancs, mely seregünket
Rögtön Oroszországba rendelé,
(Szegény Terigim, bánatos szemekkel
Nézhetél kedves terrasunk felé!)
Nem volt alkalm a elbúcsúzásra:
Indulniok kellett még az nap délután,
S már este volt, mikor Fernando által
E vésszel teljes hírt én megtudám.

Szép tiszta égről ha lecsap a villám,
Ép úgy sujtott e hír váratlanul,

S a keserű kín felzaklatott árja
Fékvészte dúlt minden határon túl:
Megtévelyodva, némán báméskodtam,
Ronesolt szívembembe nem hatott remény,
Könyekben fürdve töltém át az éjet,
S fejem' balgán ágyamhoz verdesém.

Ugy tetszett, mintha künn valaki hívna,
Zúzott szívem egy pereczre könnyebbült,
Kinyitva ablakomat, hallgatóztam:
Mély esend, álom uralgott mindenütt, —
A holdnak bánatos sugára játszott
Felforgatott, könyözött ágyamon:
Vigasztalan hangos panaszba törtem:
Kegyetlenül tépett a fájdalom.

Ohajtva vártam a halál döfését ....
Te másnap édesgetve kérdezél,
Miért nem nyúlok ételhez, mi baj ért?
De ez már rom fölött volt enyhe szél.
Enyelgve, őszintén aggódva kértél,
Kinom forrást fedjem föl neked:
De én a tengert keblembbe zártam,
S nem tártam föl többet, csak egy cseppet.

Kifáradtak szemeim a sírásban
S pihenni vágytam .... ah, de mi történt?!
Behunyva pillám', Terigit láttam,
S kezében éles villogó törét;
Szétbomlott haj alól eltorzult arczczal
Intett, kövessem rögtön lépéit,
Külömben törét a szívembe ártja,
S mint hűtlen esküszegőt elveszít.

Remegtem e félelmetes látványra ....
Borzadtam .... ő megfogta kezemet ....
Önkénytelenül engedelmeskedve
Követtem, merre útja vezetett,
Kocsihoz értünk, teljes gyászba vonthoz,
Előtte prüszkölt négy fekete mén,
De ah! a mint beléptem, észre tértem:
Egyedül álltam az út közepén.

Félnéken néztem bátra: hah, köröttem
Ijesztőn tátongott a zordon éj,
Czikázott, rengve dörgött, én erre értém:
Menekvést már e vészből ne remélj!

Mi nemzetek csillag-család vagyunk,
Az egyetértés fentartó napunk.

(1866.)

S ha mégis találkoznék, ki feledve természetjog szabta köteleit a visszavonást szítani, ki előtt nem volna szent a hősvértől pirosult gyászter, ördögi lélekkel, ki azt eladni gyáva, hűtelen.

Az veszszen, veszszen... s átkos esontjait
Hajtsa ki a föld porondja itt:
Ki elárulja a nemzet jogát,
Annak e hon nyugalmas sirt nem ad

(1866.)

Mindszenty, hogy e csüggedőt buzdítsa, hogy az ifjú szívek lángjain a nagy tettek vágyát forraszsza, hogy kebel, mely honját szereti, érette éltét feláldozza, hogy ne csak ragyogjon, de gyümölcsöt termeljen a honszerelem napja a jelen és a múlt nagy fiait állítja élénk követendő példa gyanánt.

A magyar költő mindig lelkesedéssel száll a multba képzelete szárnyain; s különösen midőn a szív nem hisz a jelenben, oh, akkor oly forró vágygyal fog kezét a múlttal; mert a múlt heverjen bar romokban előttünk, mégis a magasságnak vállain pihen. Mindszentyt is elvitte gyakran borongó ábránd, szent emlékezet a múltba. Kirepült a mélységből a múlt magasára oda, hol nyolczszáz évek láthatára int, mely esúson a hon szent koronája fénylik, mint a hajnal-csillag, kirepült a mélységből, hogy lássa

... ki fölkezt jobb kezével
Magszentelé az ország homlokát,
És egymaga az égig emel fel,
... a hon szent apostolát!

(Király széke.)

István szelleme! ez az, mit ő az égtől esdett népére; igen, István szelleme, ki alkotmánya homlokára a keresztet tűzte erős kezekkel a haladás zászlója gyanánt. — S a nemzet, mely megérté szentét, ment a kijelölt nyomon; s bár sok történelmében júdasnyom, önérdék, gög, bár önfelével ütközött is össze.

És mégis győzött vérszen. áruláson,
Míg hitben egy volt, szabadságban egy.

Most itt borong a vesztett ősi kinesen.

(Folytatása következik.)

A pályaválasztás a hit és ész világánál tekintve.

(Folytatás)

16. A tanítói pálya.

Az ifjúságot nevelni, vagyis az Istentől nekik adott tehetségeket kifejlődni segíteni, azokat igazán képezni s az Isten által kitűzött célhoz vezetőjök lenni: — mily szép, dicséretes és érdemtéljes hivatás! De vajjon legtöbbször felfogják-e ezt? Fájdalom! nem. A tudomány, s újra csak a tudomány, egészen hiú törekvések, minden magasabb céltól, különösen a természet fölöttitől való eltekintés félreismerése egy nagy, következtékép egyedül szükséges czélnek, a melyben mindennek összpontosulnia kellene. Hiszen egész csoportja létezik a tanítóknak, kik az iskola feladata alapján csupán az embereknek egyedül ezen élet számára való képzését, testi és szellemi tehetségeik tehető tökéletesítését tekintik. A többi — mondják — a család dolga, vagy magától jön, de az iskolához semmi esetre sem tartozik. Balgaság! S valjon a gyermek, az ifjú éppen ezen életkorban, a melynek erkölcsi és vallási nevelése legtöbbszörre határozó az egész jövőre, hosszú éveken keresztül, naponként őt, hét, kilencz s talán több órán keresztül nincs-e a családtól elválasztva? És ha a tanítók elmulasztják a reájok bízott gyermekeknek egyszersmind nevelői is lenni és pedig magasabb értelembe, úgy a vesztésig pótolhatatlan s a mulasztás megbotulja magát a családon, az államon és az emberi társadalmon.

A dolog sokkal komolyabb lesz azon országokban, a melyek az egész nevelést magukhoz ragadták és az egyháznak csupán csak a felül-

vigyázatot, avagy erőtlen beleszólást, vagy legfellegb semmibe sem vehető befolyást engedtek. És most már ha az egész nevelés istentelen, ha Istentől, a positiv kereszténységtől, a köteleességektől, melyek felsőbb természetfeletti indokokból teljesítendő, a bűnnek, — mint ilyennek — gyűlöletétől, az erényre — mint ilyenre — való törekvéstől egészen eláll: mit esudálkozunk mi azon, ha az ifjúság elvadul, ha a külső fény és máz daczára azon koporsóhoz hasonlít, mely ocsmányságokat és férgeket rejt? hogy ha ezekből olyan emberek kerülnek ki, a kik az egyház iránt mindig ellenséges indulattal viselkednek ámbar „a humanismus és emberméltságtól“ áthatva azon vadállatokhoz hasonlóan, melyek urok kertjét szüntelenül pusztítják s magukat büszkeségükben azon reményben ringatják, hogy az ő „világosságuk“ által az isteni kinyilatkoztatás oly sok ezred éves fényét elhomályosítják?

Ezen megjegyzéseknek, ifjú barátom, az a czéljük, hogy téged a szirtekre figyelmesekké tegyenek, a melyekkel az ember ezen állásban találkozhat, a melyekhez az ember az időfolyása alatt mintegy erőszakkal vettetik. Állj ellent ezen áramlatnak, ha ezen pályára lépsz! Ne légy pusztítója és eléktelenítője az Istentől és egyedül az Istenért és az ő képmására teremtett lelkeknek, hanem nevelője. — nevelője az Isten hasonlóságára hívott gyermekeknek, a miről aranyiszájú sz. János ezen felséges szavakat mondja: „Mi nagyobb van, mint a lelkeket vezetni, mint a kedélyre hatni, mint ifjakat nevelni s képezni? Én részemről azt vélem, hogy az minden festő, minden kép-metsző s minden hasonló művészek előtt előnyt érdemel, a ki az ifjakat vezetni és szíveiket vezetni tudja.“

Egy másik akadály is említett érdemel s ez gőgnek neveztetik. Nem mondja jogtalanul a szentírás: „A sokat tudás felfuvalkodottá tesz.“ Hogy alázatos tudomány is létezik, hivatkozunk csak a sok szentire, egyszersmind az egyház

A bős dulakodást zápor követte,
Majd új villám szánta fel az eget,
Vakítva szórta tüzes bibor fényét,
Anyám! épen halószobád felett.

Mily látvány ....! ó anyám, a zürzavurbán
Mily küzdelem rohanta meg keblem!
Éreztem szűnnék összefacsarodtat,
Sirtam a záporral keservesen;
Szobámba terni kényszerített belsöm,
De visszatartott az előbbi kéz,
Kemény tusakodásom kétszerődött:
A szerelem mindent feldúltni kész.

Ha visszagondolok megborzad lényem,
Reszketek mint a viharraza nád,
Mert ah! a furiák bősziült körmével
Fékvesztett szűm maga tépé magát.
Ó jaj, én balgatag ....! ó én hálátlan ....!
Szerelmem gyöz az igazság felett;
Haragosan tekintett rám az Isten,
Mert rútul elhagytalak tégedett.

Órult kinban nyolcz mérföldet megfutva,
Eszem a gondolathoz visszatért:
Három nappal előbb indult Terigim
Es eddig, vajj ki tudja, hova ért!
Haszontalan törekszem őt elérni,
S ha el is érem, mitevő legyek?
Szegény leánykát a zajos seregben
Ki ótalmazna, ki becsülne meg?!

Égő szerelmem nem akart lohadni,
Kovácsolá az újabb terveket:
Testvérem tegnap indult őt elérem,
Pedig ő is oda rendeltetett:
Miért ne mennék hozzá testvéremhez?
S hogy utasítsa vissza ő hűgát?!
Nem, ... ő megengedi, hogy követhessem,
Ha lábainál leborulva lát!

Körülbelül felén voltam az útnak,
Melyet nekik meg kellett tenniük:
Ez eröm kétszerezte s már hajnalban
Elértem állomászó helyök:
Időbe sem került, hogy elvezettek
Fernandomhoz, s én kirtartam bajom,

Beszédemet könyzáporban fűrösztem,
Hogy győzzek az ellenző szándokon.

Ó a szegény! mit nem mondott, mit nem tett?
Jobb útra téríteni még sem birt,
Mert én hallatlan fülre vettem mindent:
Gyengéd szavát, fenyegetéseit:
Családunk ősbecsületét féltette,
De féltett engem is szerelmesen,
S végtére is, — mely keblét tépte-dulta, —
Javamra fordult a tar küzdelem.

Roszabbtól tartva eltűré a rosztat,
Elejtve akaratát, engedett,
S csak azt kívánta: gyógyítsák az évek
Ez örületből árva fejemet.
Ruhát cseréltem, s mint szolgája büszkén
Követtem fürgé, csikos pejlóvan,
Ugyhogy kinek sem juthatott eszébe,
Hogy nem fi e lovas, hanem leány.

Szerelemittasan, álmokban ringva,
Sasszárnyon vágytam szállani tova,
De néha-néha a kín felébresztett:
Bensőmet a bűn férgé mardosá;
Ilyenkor hozzád szállt bús képzeletem,
Lattam szívzaggató gyötrelmedet,
S az évődő bú tengerét, a melybe
Egyetlen, hűtelen lányod vetett.

Könyezve vettem a papirt kezembe,
Hogy rá jegyezzem gyöttrődésemet;
Azt még elbirta! igaz szenvedésem
Bizony csak azután következett
Remegve léptem át hazám határát,
S a makacságnak sem voltam híján;
El is vettem az Isten büntetését:
Halalos ágyom vitt hozzád anyám!

Aggódva-vágyva vártam azt a perczet,
Lássam Terigimet vezényleni,
S mint villognak már néma intésére
A bátor harcziaknak fegyverei.
Egy erdő, hegy volt a választófal,
Tudám, közel vagyok karjaihoz,
Érzem erem erősebb lüktetését,
S keblem dagadva miként áradoz

Nem volt egészen édes érzélem ez:
Örömem' keserité az öröm,
Szívemben folyton a legellentétes' b
Érzelmek vad harcát kellett túrnóm;
Majd a vágy, hogy minél előbb láthassam,
Bágyasztá, szét-szétépedelé szívem,
Majd aggodalmam: vajj meglátom-e s hogy?
Félttem: eszem' vagy éltem vesztém.

Feldúlva volt előbbi nyugodalmam,
Eröm' kimerité a hosszú út,
Repesve üdvözle keblem, — a melyhez
Ugy estve felé értünk, — a falut;
De nem lelém itt az óhajtott nyugtot,
Mint sok reményem, ez is elhervadt:
A keserű kín mardosó özöne
Vevé körül csep boldogságomat.

Beérve, bányához egy ifjú tartott,
Mellére szorítá, megcsókolá:
Milyen volt a ruhája s testtartása ....?!
Nem sok kellett, hogy váljak szoborrá:
Terigim volt .... lovamról leugortam,
Rohantam, hogy nyakába boruljak,
S kiöntsem néki szűm minden érzelmét,
Azt is, hogy' hoztak össze az utak.

A sóhajok, könyek ólomsúlyukkal
Szívembe visszafojtották szavam',
Szédültem, a való villám feldult:
Lattam az örvényt, melybe jutottam ....
Remegtem .... összerogytam .... feleszmélve
Arczomat szégyenpir futotta el ....
— Kegyetlen harezot önmagával víva,
Mily törzsúrásokat kap a kebel ....!

Fernadónak ígertem: „sír maradok,“
S e perczben ő lelkemben olvasott,
Jó gondolattal rögtön mellém teremt,
Hogy megszakítsa e pillanatot:
Egy percz alatt vissza vitt pejlóvamra,
Derekam' átkarolva mellém ült,
S én, hogy a tett fogadást meg ne szegjem,
Szótlan hullattam a forró könyüt.

Leszállt az éj .... Terigim mit se sejtett,
Hogy az apródnak mért esett baja,

azon fényeire, kiknek tudományosságán számtalan üdv- és tudvágyó férfiak, most is ezer, vagy talán már több év után is épülnek s arra örekesznek, hogy fáradságteljes munkájuk s szünteleni kutatásaik gyümölcseit megérteljék.

17. A katonai pálya.

Fájdalom! nem sokáig tudnak az emberek egymás mellett békében meglenni. Nagyravágyás, bírvágy, bosszúvágy, az egymást haddal megtámadó, üldöző és megsemmisítő vadállatok tomboló terévé teszik a világot. Az egyik támad, a másik védelmezi magát; a vér ömlik, városok hamvadnak el, a megcsönkített nyoszörögnek, a foglyok sohajtoznak, nyögnek a haldoklók s köny foly a megholtakért.

Eltékelve azon számtalanoktól, kik kényserülve vannak magukat az állam intézkedéseinek alávetni, hogy a koholt, vagy a való jogtalanságot megakadályozzák: találkoznak olyanok is, a kik fegyveres foglalkozásra a hon megvédésére, az elbirálkodott ellenség jogot megfenyítésére vannak hivatva.

Szép és magasztos a hazáért, a polgártársak jólléte, nyugalma s szabadságáért vagyont és vért áldozni. Sőt a vértanúság bizonyos nemét képezi, magát a megsebzésnek, sőt magának a halálnak szándékosan kitenni az igazság ügyért és kétségen kívül Isten legbőségesebben meg is jutalmazza az ilyen elszántságot. Mind az által ki nem látja be, hogy azon két nagy veszély miatt, a melyek a katonákat fenyegetik, valóban a legkomolyabb vizsgálatnak kell megelőzni az ezen életpálya választását?

Ha háború idején a vadság, durvaság, kegyetlenség és dölyf szokott elharapódzani: ellenkezőleg az elpuhultság, a restség, a nyersség alig dühösebb ellenségei az egyeseknek a béke idején, mint a külső ellenségek a nyílt mezőn, erődívenyben, vagy a táborban. És ha a béke, a kaszárnyaélet, a durva elállatiasodott társakkal való közlekedés, avagy a műveltebb, de hasonló-

kép megingatott és hervadt lelkű s a hiúság és érzékiségbe merült katonatársak az ifjú ember erkölcsét megrontották: vajjon várható e hogy ő a háború kötörtével rögtön megváltozzék, hogy jobb útra térjen, hogy rossz szokásairól lemondjon, hogy az emberi félelmet félre tegye és tiszta lélekkel azon számtalan veszélyeknek neki menjen, a melyek naponta fenyegetik életét és őt egyszerre a legigazságosabb bíró hatalmába adhatják.

Még jelentékenyebb egy másik veszély, mely ebben áll, hogy a katona könnyen igazságtalanság és gyilkosság részévé lehet. Fájdalom! vannak fejedelmek és hatalmasok, kik legönzöbbsé és legmegvetendőbb indokokból a legbékésebb szomszéd népeket is háborúba bonyolítják, a jogos uralkodókat koronáikból megfosztják, egész országokat magukévá tesznek s az idegen birtok felett, úgy intézkednek, mintha elvitáhatatlan joguk volna azok fölött. Kétségtelen, hogy ezen oldalról is lelkiismeretbeli kérdés foroghat fenn, a melynek megoldása ép oly fontos, mint kényes.

(Folytatása következik.)

A cserfa élettörténete.

— Elbeszélés a növény életéből. —

Ita: Csongor.

I.

Hűvös márcziusi regg volt.

A nap még a hajnal-szürkület takarója alatt lustálkodva, csak néha-néha pislogatott le a megjelenését sovárgó napra.

Az egész környék szintén álomra szuenderültnek látszott, mert a kora reggeli csendet csak a merészebb s válalkozóbb rovarok zsongása zavarta.

Távolabb a hegyoldalról az ott tanyázó mélabús kolompolása s a korai báránycsók bégetése vegyült olykor-olykor a rovarok egyhangu zsongásába.

Az erdőnek magasabb fái főlálmosan susogtak egymásnak hosszú téli álmaikról, míg a fiatal cserjék félénken húzták meg magukat az öreg fák védő árnyában.

A szürkület azonban mindinkább oszlani kezdett s a kelő nap előtörő sugarai előtt recsegett a föld fagyos kérge s nehéz csöppekben omlott alá a fák csupaságaira rakodott zuzmara.

Az erdő egyik tisztásának kellő közepén egyszerre halk, alig hallható recscsenéssel iczi-piczi ágacska pattant ki a száraz levelek által képezett meleg-ágyból, félénken tekintve körül s mintegy arról tanakodva, hogy vajjon nem nagyon korán talált-e kibujni a napvilágra.

De a nap barátságos sugarai megnyugtatón látszottak a kis merészkedőt, mert aztán majdnem némi büszkeséggel emelte fejcskáját, mintegy gyönyörrel szíva magába az üde léget.

Ez ágacska a tisztás szélén már kidőlt vén cserfának ujonszült sarja volt.

* * *

Leszámítván az apróbb kellemetlenségeket, mint például egy-egy kiméretlen légy-csípés vagy a földkukac undorító érintése, mert az ily érintkezésektől még a gyöngédebb érzésű fiatal fák is undorodnak, az ujonszült cserfa-sarjnak nem sok említésre méltó küzdelme volt életének első napjaiban; egészen gyöngé korában az ágyát képező száraz falevelek melege óvta őt a hidegebb légáramlatok hatásától; zuzmara pedig, hála a gyönyörű tavasznak, sohasem érintette érzékeny tagjait s így minden fájdalom s csalódás nélkül, sőt a harmat, madárdal, méh-döngicselés s más efélék által nyújtott kellemességek közt élte át a meleg sugarat s a hosszú verőfényes őszt; az ezután következő téli hónapokat öregebb pályatársaihoz hasonlóan, ő is többnyire át fogja alunni.

De annál súlyosabban éreztem én:
Dult-fült kegyetlen érzelmim raja.
Édes Fernandom még is megkísérté
Elvonni ezektől figyelmemet,
Ebresztve új reményt, s szebb célt mutatva
Megnyagtatott, a hogy csak tőle telt.

Ezután együtt vonult az egész had,
Melyet a félelem egyesített
S velök utazván én is, bár távolról,
De láthattam kedves Terigimet!
Lehajtott fővel, szeméit lesütve
Lovagolt mint a kit nehéz gond nyom;
Bensöm vigasztalt: Ime e gondja édes,
S miattad ül az ifjú homlokon.

E napok közt van egy, a melyre soh'sem
Fedheti a feledés fátyolát,
Oly élénken tükrözik vissza most is
A mult idők komor felhőin át!
Fernandommal sétálva lovagoltunk,
Utközben ő valahogy elmaradt,
Ezt észrevéve hátra néztem és ah ....!
Égészen megzavart e pillanat.

Fernandom és Terigim együtt mentek,
Mig én mint szolga őket követém,
— A tárgyak sorra nagyon váltakoztak
Komoly beszélgetésük szőnyegén, —
Terigi gyakran említé nevemet,
Mig felhevült beszédét is értém,
S ki mondaná, bár aggódó szavának,
Mily igen örvendtem szivemben én!

„Lásd: monda, napról-napra nő keservem.
Ah! ő előttem szüntelen lebeg!
S ki tudja? tán miattam a szegényt is
Borítják sötét bánatfellegek ....
Szerelmem! nézz reám s lásd hogyan szeretlek.
Ismerd meg törhetetlen hűségemet ....!”
E szavakat őszinte mély bánattal ejté,
S szememben titkon a köny megeredt.

Mindig beljebb hatoltunk ez országba,
Mely éreztetted velünk jégkezét:
Az ember s állat egyaránt didergett,
S menhely után hasztalan nézett szét;

A megmérhetlen jégsíkon a házak
Felgyújtva mind romban hervartanak,
S a népes városoknak omladékán
Tanyát ütöttek a rabló-ölyvek.

Egy este nagy zajló folyamhoz értünk,
Útnak, hidnak nem volt semmi nyoma,
Mint hogyha a teremés óta eddig
Itt ember még soh'sem lakott volna;
Éjfélkor azután vad láрма támadt.
Azt hittük, hogy mindnyájan ittvesszünk:
A folyam zúgó árját alánk önté,
Kegyetlenül dühöngve ellenünk.

Csak hajnalban láttuk a baj nagyságát,
Melybe a fékevesztett ár sodort,
S kevésbe mult, hogy szép olasz seregen
Meg nem ülhetne a halotti tort:
A szemnemérte síkon széjjel szórva
Feküdtek a katonák s fegyverek,
A lég siralmas jajoktól viszhangzott ....
Ah, rá gondolni is alig merek.

Élelmi szertünk is nagyon szűken volt,
S bajunk fokozva ehhez más járult:
Oroszország kiállhatatlan tele,
Hófúvatokkal megtorlaszott út:
Nem egy fagyott meg rögtön utunk közben
S ott kellett hagynunk mint emlékszóbrót,
Sokat az éhség ölt meg s ismét sokra
Sirhantot hólavina borított.

Ily sors daczára is folytattuk utunk',
Tünő reményünk még kecségettet:
A székvárosban kaphatunk jó szállást
S mi több: elegendő eleséget.
Nem volt már baj, mely ne ért volna minket
S új helyzetünk mégis erőt kívánt!
Harmad nap reggeli tizedik órája
Felvonta Moszkváról a kortinát.

Felfegyverzett ellennel álltunk szemközt
S a véres dráma meg is kezdődött:
Fernandom hátra vezetett sátorunkba,
Hogy a harez végeig ott várjam őt,
Nem volt időm sem a síránkozásra,
Sem arra, hogy feltárhassam neki, —

Mily forrón kívánczom a csatába,
S szeretnék ő mellette küzdeni.

Szívére kötven, hogy vigyazzon saját
S Terigim életére, búcsúztunk;
Oly búzan monda: Isten veleo Bellám. —
Tán sejté, hogy halálra búcsúztunk.
Jeszton hangzott a harez riadója,
Ő tova tűnt lovára ugorván,
Követni akartam .... lábam megdermettem ....
S nem emlékszem mi történt azután

Magamhoz térve tompa morajt hallok:
Harangzúzásnak tetszett az egész,
Majd mintha szívzaggató veszéklésbe
Vegyülne a győzelmű eljenzés;
E zagyva hangok izgatottá tettek:
Inogtam mint e zaj hullámai,
Míg másrészt messze távolba tekintvén,
Rut füstgomolyt láttam felszállani.

Uj gondolat s érzés kezdett gyötörni:
Oh, Istenem, hol vannak most szeretteim!
Talán a jajkiáltás .... a veszéklés
Bátyám s Terigimé ....? kegyetlen kín ....!
Zúzott keblemre gyötör aggodalmam
Zúzó ólomsúlylyal nehezedett,
Ruhamba takartam szegény fejemet,
Hgy ne halljam a veszékléseket.

Az éj leszállt sötét komor szárnyával,
Mikor a győzelem zaja felvert,
Örömjongva villogtatta sergünk
Az ellen romjain győztes fegyvert;
Szemem őket követte, ám lábom nem ....
Az megtagatta a szolgálatot.
Egy óra mult, kettő Fernandom nem jött,
Nem tudtam, eddig hol maradhatott!

Fejemet újra kebelemre rejtém,
De nem hagyott békét a durva szél:
Felbontva hajamat metszőn suhintott, —
Erem most is dermed emléknél! . . .
Minden zúgást síró panasznak véltem,
A mely büt hozva a szívemre szállt,
Elbágyadt, kiaszott szememben újra
Megnyitván a köny dülő záporát.

Következő tavasszal, midőn hosszú téli szenderéből fölébredt, ő is tudott fiatal társainak susogni szép álmairól, melyek a jövő képét fürge méhekkal, daloló madarakkal, tarka lepkekkel, illatos virágokkal varázslák elébe.

Úgy tudott örülni szép álmainak, hogy is ne, mikor még fogalma sem arról, hogy családásoknak is ki lehet téve hosszú élete pályáján . . .

Vidám, pajzán és könnyelmű volt, mint minden fiatal, csak a jelen örömeinek élt, a jövővel mitsem törődve, hiszen attól még szebb, még nagyobb örömeket remélt . . .

* * *

Almodozás, rajongás s dévajkodás közt vidáman folytak le fiatal cserfánk első évei; az öregek mosolyogva gyönyörködtek a dévaj gyermek ártatlan örömeiben, midőn a fürteit képező első leveleit büszkén rázogatta az est vagy a regg lágy fuvallatában.

Életének ötödik évében érte őt az első fájdalom, midőn gyöngye zöld héjára a hegyekből odatévedt kecske étvágyat kapván, hirtelen lehántotta azt, nem törődve a fájdalommal, mit ezáltal okozott a gyöngye fának.

Pedig nem nagy öröme telhetett a kecskének sem ebben a kártételben, mert a lehántott cserfa-héj oly bélgörcsöket okozott neki, hogy máskor allgha lesz kedve megint hasonlító pajkosságra.

De ilyenek az emberek . . . akarom mondani: az állatok, nem törődnek gyakran még azzal sem, ha saját ártalmukra cselekesznek, csak hogy másnak kárt vagy fájdalmat okozhassanak . . .

A fiatal cserfa még sajgott a fájdalomtól, midőn a természet anyai gondossága tövis bokorral és csalánnal vette körül a szenvedőt, hogy a mig felgyógyul legalább a legyek s más efféle kiméletlen bogarak ne tegyék még sajgóbbá a sebet.

Következő nyáron azonban eljött a számár s jó étvágygyal falatozta fel a tövis-bokrot a fiatal cserfa körül; de ez már ekkor annyira felgyógyult s megerősödött, hogy sem a kecske sem a legyek, sem más bogarak nem árthatnak neki többé.

Igy gondoskodik a legjobb, a leggyöngédebb édesanya: a természet, miriád gyermekeinek mindegyikéről, védve, oltalmazva azokat, míg védelemre s oltalomra van szükségük s megerősítve, midőn azok kibontakoznak vedő szárnyaik alul.

II.

Ekkép multak az évek, az apróbb küzdelmek s fokozódó örömei között.

A fiatal cserfának azonban örömei között fájdalmai is voltak, mint minden embernek. Állatnak, növénynek a világon, mert neki is voltak ellenségei, melyektől még az édes anya-természet sem tudta őt megoltalmazni.

Vagy talán azért nem oltalmazta, hogy meg legyen edzve az idővel őt érhető nagyobb veszélyekre, fájdalmakra?

Ki tudná meghatározni az édes anya-természet bölcs előrelátását?

Egyik, nem a legkisebb fájdalmat kellett cserfánknek eltűrni a „törös“ legyektől, melyek kiváló kedvteliséssel szurdalják meg a fiatal cserfa-leveleket s a csipésükkel bebozsátott állati mérget a levelek élet-nedűjével egyesítve, daganatokat idéz elő, melyek aztán az időtől megérlelve változnak az emberi ipar céljaira annyira keresett gubacsokká.

Ez azonban a többivel együtt még kiheverhető fájdalom volt, de aztán elkövetkezett az az idő is, midőn a fülemile odateszt a cserfa koronájára, est alkonyon, hajnal-hasadttával melabús, ábrándos dalait csatogtatva; az ifjú cserfa úgy örült a szép daloknak s nem sok időbe került, hogy szerelmes lett a bájos dalu szép kis madárba,

feledve a „törös“ legyek boszantó csipései folytán naponkint szaporodó daganatokat, sőt még a vele átellenben begyeskedő jegenyefát is, melynek karcsú, egyenes növéstét pedig már-már irigyelni kezdte.

Hogy a szerelem gonddal jár, azt mondanunk sem kell. Tapasztalta azt az ifjú cserfa is, mert a madárka, bár ő mindent adott neki, mi tőle telhetett: illatot s harmatot, melylyel a dalnok szomját olthatta, sőt ha ott érte a zivatar a cserfa lombjaiban, ott még oltalmat is talált, mégis mindennap elszállt, meszsze, a nélkül, hogy a cserfa tudta volna, hová; mennyi gondot, mennyi bűt okozott ezzel a fiatal fának, de az még sem tett soha szemrehányást csapodár dalnokának, mert csak örülni tudott, midőn vissza-visszatért s csattogó dalával hizelgett neki.

Azonban a dalos fülemilén kívül odatesztalt gyakran a rigó is, cserfánk megerősödött vállaira, de ezt a madarat már nem fogadta oly szívesen, mint a dalnokot s nem is epedett utána, midőn továszallt, sőt mintha ellenszennvel viseltetett volna gyakori látogatója iránt, pedig még nem tudta, hogy ez is fájdalmat okozand neki: az igaz, csak testi fájdalmat, a vállára rakott élődi fagyöngygyel, mely mind mélyebbre vájta be magát a fa izmos testébe, míg végre kihullott, tátongó nagy sebet hagyva maga után.

De az ily sebek begyógyításáról is gondoskodott a jó anya-természet: elhozta a szenvedőnek a vad-méheket s azok a tátongó nyílásba rakván sejtjeiket, szorgalmasan hordogatták azokba a virágokból gyűjtött illatos, édes mézet s most már az ifjú lovag zamatos csemegével is kedveskedhetett bájos dalnokának.

Azonban a csapodár dalnokot még ez a kedveskedés se tudta maradandóan a min-

Bátyám nevét háromszor kiáltottam.
Szavam elhangzott . . . senki sem felelt . . .
Csak éhes hollók káromgását hallám
S szárnycsattogásuk' a síkság felett;
Mint a rossz lelkiismeret marása,
Tépett, zúzott kiállhatatlan zajuk,
Forró fohászokban kértem az Istent,
Irtná ki egyszerre összes fajuk?

Remegve bár, mégis futásra vettem,
Inkább: rohantam a város felé,
Azt gondolám, hogy testvérem valahogy
Igéretét a harezba feledé. —
E közben búsan kelt a hold, sugára
Rémmel hinté be a vérázta tájt,
Jeges csókjuk fagyasztá agyvelőmet
S a szél nyomukban búgva-sírva járt.

A tiszta égen kicsi felhő támadt,
S a holdhoz szállva mind nagyobbra nőtt,
Az ég bős harezra kelt: a fény s a dörgés
Kiegyenlített a villamerőt;
Hasonlított ama első éjjelhez,
Melyen hálátlanul elhagytalak,
S képzeletem most is látatta arezod,
Búdultán sírva bús felhő alatt.

Alig mult ez, bágyadt mély sóhajt hallok,
Remegve futok oda, ah egek!
Egy haldokló melléből bugyogó vért
Falánkon nyalta éhes szelindek;
A végsőt küzködőnek sápadt arezát
Egy fejevesztett hullá torzítá:
Feloszló vérét a torokerekből
Elundorítón hullatván reá.

Uj sóhajt hallok s közbe tört szavakat.
Figyelek a halk hangra s Istenem! . . .
Csalódtam-e, vagy való a mit hallok?
Mit ajka rebeg, az az én nevem!
Szívem hangosan vert, remegve nyújtám
Kezem, hogy felkeressem homlokát,
O jaj! . . . csodák csodája! Terigim az . . .
A látvány mint legélesebb tör vert át.

Majd átkaroltam, szíve erősen vert.
Megláttam az iszonyú mély sebet,

Melyből minden lélekzet vételkor
A hősi vér erősebben eredt, —
S a közben ereje gyorsan hanyatlott,
Mereven csukódtak be ajkai,
Nehéz, mély ritka felsóhajtásoknál
Egyebet nem lehetett hallani.

Örjöngve, kétségbeesett fájdalommal
Téptem dús hajzatom' finom ruhám',
Oda összpontosult összes reményem:
Ha a vért megállítani tudnám!
E közben egyszer felnyitá szemeit,
Erősen rám nézett . . . és megismert . . .
Mégfogta kezemet, szívére tette,
S mosolygva hagyta el az életet.

A drága szív megszünt dobogni s a kéz,
Mely oly gyöngéden fogott, jég hideg . . .
Felkelni akartam, de visszarogytam . . .
Tekintem ezt az ég kegyelmének:
Haláltusában küzdő mellé estem,
Eszméletét kezdé veszíteni,
Szemét rám szegze s oh kire ismertem?!
Fernando volt . . . láttam elvérzeni . . .

Szívem csordultig telt fájdalommal,
Homály voná be gondolataim' . . .
Bambán bámultam a nagy messzeségbe,
Kábult szívemben megdermedt a kín;
Ólom súlyával lenyomott az álom,
S hetek multával tudtam még csak meg,
Hogy, kik a városba elszállítottak,
Hullák között félholtan letelnek.

Igen, sokszor kelt fel a nap azóta,
Míg sugorait én is láthatám,
Ki tudná, hány mérföldet tett meg velünk
Oroszország hőmezéjén a szán!
Es ez után kevés szalmán feküdtem
Kínlódvá, dideregve, betegem,
De bíztam: hogyha élve érek hozzád,
Szeret az ég . . ., onnét e kegyelem!

Anyám! lásd, ennyit kellett át szenvednem!
Ha megsértett atyám taszítna el,
Eltűrném . . . de oh, nem tehet ilyesmit
A mélyen érző anyai kebel!

Szíved feledni kész, folyton sugallva:
Ó véred, méhednek gyümölcse ő;
Te anya, lányod esdekel segélyért,
Lányod, ez elhagyatott szenvedő!

Egy éve vagyok már ágyhoz szegezve . . .
Csontimba száradt már minden erőm,
Ó kegyes ég, reményem legközelebb
Könyörülj az elzúllott szenvedőn!
Anyám, látod eme vászondarabot,
Melyet mellemre kötve hordozok?
Temetted el velem: Fernando-é volt,
Terigié a vér, mely rajt' ragyog.

Örökké hála a kegyelmes égnek,
Szememben a könyözön meg nem szűnt:
Jótekonan ez enyhítette bűnöm,
Ez mosta lelkemről a szörnyű bűnt;
Mert forró csókjaimmal elhalmozva
E szent emlékü vászondarabot,
A száradt vért ismét éled láttam,
S lelke meg ez oly gyógyítón hatott!

És most, midőn török szemem sugára,
S a könyv édes forrása kiapadt,
Csak egyre kérlek: hagyj e vásznot szümön
Velem pihenjen az a föld alatt!
Oh jó anyám, szeretetedre kérlek,
Utolsó kérelmemet meg ne ved . . . !
Végső fohászommal fogadd hálámat,
Nyujtsd hálacsókra áldott kezedet!

Ah! ne tagadd meg e vigaszt lányadtól,
Utána örök álmom édes lesz!
De nem . . . még van szívemnek forró vágya,
Még van mi nyugtalanúságot szerez:
Áldatlanul hogy' mennék én atyámhoz?!
S ha megáldottál, jöjjön a halál!
Nem félek . . . a békeség szent honába
Fáradt lelke remélve-bizva száll!

Csukovits János.

denben kedvét kereső fiatal fához lánczolni, mert biz a kis csapodár most is, mint azelőtt, elröpült, midőn kedvére kidalolta magát a dús cser-lombok közt s józúen lakmározott az illatos, édes mézből, minővel pedig alig kedveskedhetett neki az őserdőnek bármelyik más lakója.

Igy van az: hűség és hála még a növény-világban sem egészen otthonos erények!...

Egy ízben, midőn a dálnok az édes csemegeből, melyet neki a cserfa a nagy fájdalom árán nyújtott, ismét kedvére lakmározott s aztán kidalolta magát, megint elröpült; a fa pedig a röpülés irányáról azt következtetve, hogy szép dálnoka az átellenben begyessedő jegenyére száll, irigység- vagy féltékenységből-e utána kapott oly erővel, hogy egyik lábujját (gyökerét) is kirántotta a levegőre s a gyökér eme szokatlan és heves mozdulat folytán megpattant s erősen kezdett vérezni, a mivel azonban a szerelmes bohó csak akkor kezdett törődni, midőn a kolumbáni legyek valamely fájának egyike petéjét az ekkép támadt sebbe rakta, mire a seb azonnal gyuladásba esvén, a fa ijedten rántotta vissza lábujját az anya-földbe; de már késő volt, a seb megdagadt s a kicsi légyetéből lett akkora csimbók, hogy nagyon alkalmatlan volt a gyöngye tagnak, mely csak akkor szabadult meg ettől a bajtól, midőn következő nyáron egy odatévedt sertés kiturta a csimbókot s valódi inyencz kéjjelgéssel falta föl az inyencz emberek által is annyira kedvelt és keresett „truffe“-öt.

De a szabadulás így is csak ideiglenes volt, mert a truffe-ök azontul valóságos gomba módra szaporodtak a szegény gyökéren, úgy-annyira, hogy a rákapott sertés minden telhetetlensége mellett is alig győzte kiturkálni.

Azután meg más bajt is idézett elő cserfának az a meg gondolatlansága; a megpattant gyökér nyílásán behatolt levegő ugyanis életre költvén a fa bensejében szendergett fa-férget, az most már elkezdte rágicsálni a fa belét, mi által kínos, tompa fájdalmat okozott neki.

A szegény cserfa alig volt még negyven esztendő s megbocsáthatatlan könnyelműsége folytán már is köszvényt kapott a faféreg rágicsálása miatt s ezt a betegséget már maga természet se gyógyította meg.

Sőt a helyett, hogy enyhült volna e baj, még inkább súlyosult évről-évre, úgy, hogy a terjedelmes fa-deréknek egész belseje keresztül volt rágicsálva évek multán s a bél elkezdett taplósodni is.

Azután meg a rigó által több ízben hozott elődi fa-gyöngy vájta sebek is szaporodtak, de azoknak majd mindegyike mézet hordván a vadméhek, az már most végig csöpögött a fának keresztül turkált belén.

Üditő balzsam volt az a cserfának; olyan jól érezte magát, hogy szinte feledni kezdte az azelőtt szenvedett nagy fájdalmakat.

Gyógyszert nem adott a természet erre a könnyelműség okozta bajra, de adott enyhítő balzsamot, hogy mérsékelve legyen a szenvedés, a fájdalom s a mellett az időnkint mégis megújuló fájdalom mindig visszaemlékeztette a könnyelműségre, melyet nem lett volna szabad elkövetnie.

Súlyos büntetés volt ez a könnyelműségért, de igen jó iskola a jövőre nézve; mert bizony, a cserfának is a maga kárán kell tanulnia.

Ezenkívül még apró ellenségei: a hangyák is ezren meg ezren leptek meg egy-egy fagyöngy-vájta sebet s azon keresztül a cserfának megtaplósdott belébe hatolván, csipé-seikkel kínos maró viszketetést okoztak; de ennek is elhozta ellenszerét az édes anya

természet, a vörös bóbítás fekete harkályban, melynek okos szeme azonnal kikémleli a fájó helyet s ott csőrével addig kopogat, míg félrőfnyire kinyújtható nyelvét az ekkép támadt nyílásba eresztheti, hol azt ezrével lepvén el a hangyák, a jó harkály egyszerre kirántja s a kiméletlen hangya tömeget hirtelen lenyeli s ily módon a fát is megmenti a maró csipésektől, meg táplálékot is szerez magának.

(Vége következik)

A szent Cecilia.

(Kép a párisi életből)

— Eckstein Ernő után. —

(Vége)

Engedje kérem, Ceciliáját lemásolni, csak lemásolni, és Rafael festménye a boulogne-i muzeumban egy legyőzött álláspont lesz.

Melyik halandó nem lenne büszke arra, ha utódai között egy szent Ceciliát számíthatna? Crélieux a mindinkább elpiruló gyermekre egy félig vizsgálódó, félig örömtől sugárzó tekintetet vetett, és olyan arcot vágott, mintha azt gondolta volna magában: Milyen ostobaság, hogy én ezt eddig nem tudtam! No! de hiszen, helyrepótolhatjuk az elmulasztottakat!

Ezen perczen P... úr közeledett. „Jól hallottam, kedves Godet“-em, mondá bizalmas hangon, „ön meg akarja Crélieux bácsit tisztelni és az ő lányát...? Parbleux, kedves Crélieux! Gratulálhat önmagának, hogy ily jeles művészt lekötelezhet önmaga számára...“

„Crélieux úr még nem adta meg az engedélyt“, mondá Godet.

„Oh, hogyan...? tevé hozzá Crélieux, ki P... beszéde által kétszeresen kellemesen érezte magát... Az én szent Ceci... azaz, az én Ninie örömet elegendő fog tenni kívánságának. Ha ön igazán azt gondolja, hogy a gyermek oly feltűnően szép, akkor bűn volna részemről... ha egy tehetséges festő elől elvennem az alkalmat... Kérem, Godet úr... ne generozza magát éppen semmit...“

„Köszönöm“, mondá Godet lelkesedve, mialatt megfogta és viharosan rázta Crélieux kezét. „Köszönöm önnek, mint ember, mint művész és mint francia! Köszönöm önnek, a szépnek nevében!“

A jó Crélieux egészen magánkívül volt. Még senki sem köszönt meg valamit neki a szépnek nevében... Ajkai meg-megrándulának és örömkönyei által elhomályosított szemei csillámlottak.

„És mikor kezdhetem meg tanulmányomat? — kérdé Godet, még mindig tartván Crélieux jobbát.

„A mikor akarja! Úgy-e Ninie? Hisz te egész nap ráérsz...?“

„Mindenesetre, papa!“

„Tehát holnap, a reggeli után?“

„A mikor parancsolja, Godet úr!“

Apropos, hogy ha ön holnap szerencsétlenné bennünket reggelire...?“

„Elfogadom a művészet nevében! Igy legalább alkalmam lesz szép mintámat a festmény elkezdése előtt a közelből megfigyelni...“

„Ön igen kegyes, Godet úr...“

„Istenem! mily tartás!“ — mondá egyszerre a művész, és lázas sietséggel kutatá át mellényzebe.

„Az Isten szerelméért, mi történt? — kérdé a kereskedő aggódva.

„Rosszul érzi magát?“ — kérdezősködék P... úr, a háziúr.

„Egy írót és egy darabka papírt! Egy királyságot egy írónért!“ — mondá Godet magánkívül.

Atnyújták neki a kívánt dolgot.

„Igy! és most kisasszonyom, álljon úgy, miként előbb! Minden áron meg kell tartanom ez állást.“

„Ninie, tartsd magad!“ — mondá Crélieux úr.

„Köszönet! ezer köszönet!“ susogá a művész ábrándozva... „Nézzon csak a virágtartóra! Úgy...! úgy! Elragadó!“

Néhány vonást firkált a papírra, zsebébe tette és elégedetnek vallotta magát. A Crélieux-k pedig ezóta azon boldogító gondolatnak éltek, hogy Ninie szőke fejcskője legközelebb a luxemburgi muzeumban, és később a Louvre-ban fog Rafael, Murillo és Correggio madonnái között díszleni, és azon világhírű mesterművekhez hasonlóan halhatatlanságnak örvendeni.

„Majd egy szobát rendezünk be férjem mellett az ön számára, mondá Henriette asszony, midőn Godet távozik, hogy, miként ő biztosított, friss erőket gyűjtson a holnapi napra. Godet a tisztos matronának kezét csókolta és oly kellemei távozott, mely neki minden szívet megnyerni szokott.

Ninie esete az egész társaságban jó hangulatot és elégtelenséget idézett elő, a melyben csak három személy nem osztozott, t. i. két fiatal leány, kiknek szintén kedvök kerekedett a festőre, és Frébault úr, ki a féltékenység legégetőbb kínjait állotta ki. Vigyázz Ninie! Ne játszálnak vakmerően ezen hön szerető szívére. Frébault az volt, a mit női körökben „jó parthie“-nak szoktak nevezni. Meglehetősen vagyona, és tisztességes állása volt a miniszteriumnál, azon kilátással, hogy nemsokára előléptetik. Ilyen kéréket nem szabad minden ok nélkül és könnyelműen játékra tenni!...

Az első „ülés“ másnap volt. Godet öt, vagy hat óra hosszáig dolgozott. A vázlat odavetett vonásából körülbelül ki lehetett venni, hogy a kép teljesen hasonló lesz Niniehez. Egy „szent Ceciliá“-nak nyoma sem volt még akkor. Sőt ellenkezőleg: A pisze orroskához, melynek körvonalai világosan tűntek elő, valami kihívó volt, és az ajkakon egészség, frissesség és életkedv lebegett, nem pedig érzékföltötti ihlet... De röviden akarom elbeszélni a dolgot. Három hétig tartottak Ninie „ülés“-ei és Godet művészi reggelije a madonna atyja házában. Ezután kijelenté a festő, hogy művét nemsokára befejezi, és csak még néhány napot kért egyes technikai részletek elvégzésére. Ezen célra haza vitte a képet, és ígérte, hogy nyakra-főre sietni fog.

Ninie eközben úgy feszített mindenfelé, mint egy hercegnő. Az ifjú Frébault irányában oly hidegséget és tartózkodást tanúsított, a milyent eddig nem ismert rajta. Nem mintha előzékenységet és meglepetéseit nem látta volna örömet; sőt ellenkezőleg, nagyon is épül tervein, és biztosan számított arra, — de csak úgy csendben — hogy legközelebb Frébaultné lesz. De azt hitte, hogy az a szent Cecilia méltóságával együtt jár, hogy a küzdést az ő elnyerhetéseért ne mutassa oly könnyűnek. Hideg volt elvből, politikai számításból!

Tizenégy nap mulva Crélieux úr egy nagy csomagot kapott. Leányának arczképe volt. Ezen számla volt hozzácsatolva:

„Crélieux Úrnak, Párisban, Rue de Poisson 91. sz.

Megrendelésre:

Egy arczkép . . . . . 3000 frank.

Godet, festő.“

A jó kereskedő úgy érezte magát, mintha a guta kerülgetné. — „Még soha sem láttam ilyen szemtelen rászédést“, dörgé a legnagyobb bosszankodással. „Ki hitte volna e gazemberrel, hogy ily gonosz játékot fog velünk űzni! Hé, Ferencz, vigye rögtön ezen mázolászt Go-

det úrhoz, a Rue Friponnière 30. szám alatt lakik, és mondja meg neki, hogy mázolását tartsa meg magának! Háromezer frank! Azt hiszem, hogy ez az ember megbolondult!”

Ferencz visszavitte a képet. Godet barát-ságos megfontolt mosolygással fogadta őt.

„Nem hittem volna”, mondá, „hogy gazdája ilyen nemtelen, észszerűtlen viseletre képes volna. Várjon csak egy perczig.”

Az inas várakozott. Godet néhány sort írt, összehajtá a czédulát és Crélieux úrra czímezte.

A levélke így hangzott:

„Uram!

Ez az első eset, hogy becses megrendelőimnek egyike vonakodik az általa megrendelt képet elfogadni. Úgy látszik, hogy ön nem képes felfogni, mennyire sérti az ön különös eljárása az én művészi büszkeségemet. És azért meg fogja nekem engedni, hogy én azon kérdést, hogy az én festményem az ön visszautasítását megér demli-avagy nem, a nagy közönség ítéletére bízom. Én kedves leányának arczképét még ma küldöm Chepilier műtermébe, a hol azt azon aláírással fogom kiállíttatni, hogy a megrendelő a művésznek díját megtagadja.

Fogadja stb.

Godet.”

Tehát nem kell már bővebben elmondanom, hogy Crélieux úr fizetett. Neki az egész dolgot szép csendben kellett volna elvégeznie, a nélkül, hogy az inast, Ferenczet, a dolgok állásába beavassa. Mint minden inas, úgy Ferencz is, kompromittáló fecsegésben szenvedett. Nemsokára az egész városnegyed tudta, hogy mi történt a becsületes Crélieux családdal... Végtelenül nevettek, Crélieux urat borzasztó ostobának találták, és Ninie kisasszonyt ezentúl nem nevezték másként, mint „szent Ceciliá“-nak, vagy „álszent“-nek. A szegény gyermek ezen baleset miatt oly komikus szerepet játszott, hogy Frébault teljesen elfordult tőle. Niniet még most is meg lehet kapni.

Godet elhagyta tetteinek színterét, hogy másképp munkálkodhassék ugyanezen módszer szerint. Páris oly nagy, és társasági kör oly sok van, hogy sokáig lehet dolgozni, míg a talaj egészen ki van merítve. Midőn a sajtó kelt ki ellene, úgy eltűnt, mintha csak elfűjták volna.

Talán már mondtam önnek, hogy ő az én meggyőződésem szerint, álnév alatt a vidéki városokat teszi bizonytalanokká. — Ha még azt kérdezi tőlem, hogyan lehetséges az, hogy Godet annyiszor ismételhette játékát, a nélkül, hogy a journalisztika Sion őrei által észrevéttetett volna, azt felelem, hogy nem minden felültetett atya cselekedett oly vigyázatlanul, mint Crélieux úr.

Sőt néhány „Madonnát”, néhány „bűnbánó Magdalenát” a vakmerő iparlovag arany-nyal méretett ki, a nélkül, hogy valaki megtudta volna, hogy mily gyalázatosan kopasz-tatott meg az eredeti kép tulajdonosa. Csak két évig folytatott „vallásos“-festészet után jött a humbug a nyilvánosság elé.

Barátom bevégzé elbeszélését. Gondolatokba elmerülve mentünk a Concordia-téren át a szent Magdolna templom felé.

János bácsi és Olivér unokaöcscse.

Olivér: Lásna, bátyám mindig azon panaszkodik, hogy a fővárosi közönség nem látogatja a színházakat, pedig a Népszínház újdonságát, „Nebántsvirág“-ot ugyancsak sokan nézik.

János: Elhiszem, mivel pikáns dolgok jönnek elő benne, meg vallássértés. Ilyennek van közönsége.

* * *

Olivér: Hallotta bátyám, hogy a fővárosban kath. kört akarnak alakítani?

János: Hallottam, csak aztán ne bukjanak meg. Az egyenetlenség közibük ne üssön.

* * *

Olivér: Lám, világi költő tollából gyönyörű vallásos költemény jelen meg legközelebb.

János: Igaz, hogy szellemes, de hát azt tudod-e, hogy ugyanaz a költő, pikáns nap-tárba való költeményfűzért is adott sajtó alá. Pénzért mindent kap az ember. Vagy azt hiszed öcsém, hogy zsidó még nem írt antisze-mita cikket? Elég gyalázat, hogy a midőn a vallást mindenben mellőzik, keresetforrásnak azonban mégis felhasználják.

Olivér: Hát aztán van-e olvasó közönsége az ily kiadványnak?

János: Hogyne. Nagy kath. lap ajánlja, csak jónak kell lenni. Piszkos forrásból pedig tiszta vizet hasztalan óhajtunk.

Olivér: Hát ezen nem lehet segíteni?

János: Én is azt kérdelem.

* * *

Olivér: Csak azt szeretném tudni, mit keresett Futtakyyy úr a színház-ügyi anquetten

János: Keglevichet dicsérni hívták meg.

* * *

Olivér: Kit gondol új intendánsnak?

János: Egy hozzá értő főurat, ki magát rekonstruálja.

* * *

Olivér: Aztán mondja valaki, hogy az ország nem halad.

János: Hogyne, hisz nemsokára minden vármegye kap statáriumot.

HETI KRÓNIKA.

A heti krónika megírásához még soha sem ültünk oly örömmel, mint jelen esetben. Várokozásunkon felül jöttek össze az érdeklődők és lelkesen karolták fel indítványunkat. Már jövő héten talán ünnepélyes alakulás lesz, a melyről részletes tudósítás jön. Legfőbb ideje, hogy alakuljunk, az ellenség ellenőrzésére legalább, lássák, hogy nem tetlen sibiríták a katolikusok, hanem tetterővel bírnak jogos ügyeikben sikra szállni.

A király ő felsége rövid idő múlva ismét a fővárosba jön. E hó 24-én fog először részt venni a rákosi parforce-vadászatokban. A királyné ő felsége Miramarba utazott, honnan kedvező idő esetén a joniai szigetekre fog menni.

Györmegye közgyűlése a kisdedővás terén követésre méltó példát mutatott. Kimondotta, hogy a megye minden községének kötelessége, hogy már a jövő nyáron gyermekmenhelyet állítson. A falusi óvónők képzésére a győri kisdedővó-egylet vállalkozott.

Trencsénmegyéből a tótság közzül 200 árva gyermeket visznek a magyar Alföldre, a hol jómódú magyar családok vállalkoztak befogadásukra. Derék magyar gazdákat nevelnek majd belőlük.

Budapestben a Gellért-hegy tövével egy negyedik hid építését tervezik. Csak két parti oszlopon nyugodnék és 320 méternyi ívben fogná át a Dunát. A költségek 1.300,000 frtra számíthatnak, a vámjövödelem pedig 60,000 frtra.

A csanádmegeyi Lele község árvizkárosult lakói közt vasárnap osztották ki a segélyt. A kis-

tiszaí zsilipszakadás talán e községet sújtotta legérzékenyebben. A vörös-kereszt-egylettől 36 család 50—50 frtot kapott; a megye adott 8000 forintot.

A fővárosi nagy gözmalmokban most teljes erővel foly a munka. Az olesó búzaárak következtében, daczára a lisztre rótt nagy vámoknak, mégis nyereséggel dolgozhatnak, s így helyre hozhatják az utóbbi években szenvedett veszteségeiket.

Ferdinánd bolgár fejedelemről az ottani választások óta nyájasabban nyilatkoznak a berlini lapok is. Úgy vélik, hogy a fejedelem megmaradhat a trónon, mert ellenségeinek tehetetlensége bebizonyult.

Az osztrák pénzügyminiszter a képviselőházban már előterjesztette a jövő évi költségvetést. Ausztria jövő évi szükséglete 535.715,753 forint s ezzel szemben a fedezet 514.471,836 forint; a hiány tehát a 21 millió forintot meghaladja. A defecit hatodfél millió forinttal kisebb az ideinél. Kiváncsiak vagyunk a miénkre!

Wenckheim Christina és Szapáry Géza grófnők elnöklete alatt, a pápa jubileumára alakult női bizottság f. hó 19. én ülést tartott. A jelentésekből kitűnik, hogy a szeretet adományokból eddig 30,000 forint gyűlt össze. Az ajándék tárgyak száma közel 3009 db. Köztük igen sok az értékes és művészi kivitelű darab. Az ajándék tárgyakból f. hó 21—23-án a kegyes rendiek épületében kiállítást rendeznek. Adakozás Mélt. és főt. Prifach József székesszéghérvári nagyprepost úr ő nagy. száz, mélt. és főt. Dr. Matuska prépost kanonok úr pedig ötven forintot adományozott a szalezi szt. Ferencz szobrára. A katolikusok diadalával végződtek be belgiumban a községi választások. Ezen választások ismét csak megerősítették a kath. miniszteriumnak a haza javára oly áldásos hatalmát. Magyarul esküdött. Bukovinában, Istenségs faluban új bírót választottak a csángók. Az új bíró magyarul — a bíró hivatalos nyelvén — tette le esküjét: ő cs. kir. apostoli felsége I. Ferencz József fenséges hercege hűségére. Brückner Ferencz úr a kath. legény egyletek és szt. Vincze egyletek fáradszorgú tagja Ausztriából magyarországi körútján van, jelenleg Budapesten tartózkodik. Munkás tüntetések voltak Londonban, mely nem is csoda, miután 3—4000 munkás van foglalkozás nélkül. Küldöttséget menesztettek a Lordmayorhoz, kinek előterjeszték kérelmüket. A tömeg zászlóvivők vezetése mellett haladt a City felé. Azonban lovasrendőrök léptek közbe kik megkísérlék a zajongókat szétoszlásra bírni. Ebből zajos jelenet keletkezett. Húsz egyént letartóztattak Több rendőr és polgár megsebesült. Komolyabb rendezavarásoktól lehet tartani. A pápa jubileumának napja f. évi december hó 31-ike. A jubiláris ajándékok körülbelül fél évig lesznek kiállítva. A kiállítás néhány hét múlva kezdődik. A tudomány és műgyetemi ifjúság az idei halottak napja előestéjén is kivonul a kerepesi uti köztemetőbe, hogy emlékbeszédeket tartson a haza jeleseinek sirjai felett — megkoszorúván azokat. Hogy mily sorrendben fognak az egyes sírokhoz kivonulni az legközelebb lesz megállapítva. Ugyan ekkor jelölik ki az egyes szónokokat is. Egy másod éves tanítójelölt, róm. kath. vallású, segédtanítói, vagy nevelői állást keres. Szíves közvetítést szerkesztőségünk elvállal. A

lipcsei diskontóbank megbukott. A bank katasztrófáját a két igazgató: dr. Jerusalemski és Winkelmann üzérkedései és egyéb visszaélései idézték elő. A budai kath. legény egyesület f. hó 23-án vasárnap szinelőadást tart.

Szatmár jövőd püspöke, Meszlényi Gyula esztergomi apát-kanonok s papneveldei igazgató úr, ki egyuttal ő eminenciájának, Magyarország biboros hercegprimásának káptalani szertartója, 1832 jan. 22-én születet s áldozópappá 1854. jul. 27-én szenteltetett. Érdemei, kivált pedig fényes népies szónoki tehetsége — ismeretesei. Szatmár örömében az egész ország osztozik.

Örömmel jelentjük, hogy Szepes nagynevű püspökének pártfogásával a katolikus, vallásos szellem és érdekek védelmére, hazánk ama felső vidékén népies lap fog megjelenni. E czélból nyomda-szerzéstől is öröndetes hírt hallottunk.

Ausztria-Magyarország és a pápa. A vaticán egyik félhivatalos közlönye a napokban a liberális olasz sajtó ellenében azt vitatta, hogy Friedrichruhában mégis csak a római kérdést tárgyalták. Ennek bizonyosságául felhozta, hogy Weber báró felső-ausztriai helytartó résztvett a linzi katolikus nagygyűlésén, mely határozatilag kifejezte a pápa világi hatalmának helyreállítására iránti óhaját. (Brückner Ferencz úrtól, — ki jelen volt a gyűlésen, — ugyanezt hallottuk, — Szerk.)

A rendjeleket Párisban étlap szerint lehet megrendelni. Erre vonatkozólag a „Petit Journal“ a következőket közli: Becsületrend keresztjének ára 50—100,000 frank. A mezőgazdasági érdemrend 10—20,000 frank. A Cambridge-rend lovagkeresztje 1500 frank, a közép kereszt 2800. a tiszti kereszt 5.000 fr. A III. Károly-rendjel (spanyol) kis keresztje 4000 fr., nagy-keresztje 7000 fr. A „Katholikus Izabella“-rend kis-keresztje 4000, nagy-keresztje 7000 fr. A portugall Krisztus-rendjel kis-keresztje 5500 fr., nagykeresztje 8000 fr. Az olasz korona-rendjel kis keresztje 5000 fr., közép keresztje 7000 fr. A perzsa oroszán és naprend kis-keresztje 3500 fr., közép-keresztje 5000 fr. és nagy-keresztje 7000 fr. Az olasz szt. Mórircsrend 7000 fr. A tunisi nisamrend 3000, 4000 és 5000 fr. Az olasz nemesség 1500 frank. Az arankániai Dahlia-rend nagy-keresztje 80 fr., a közép-kereszt 50 fr. és a kis-kereszt 20 frank.

FRISSITŐ.

A kutya ugat — a pénz beszél.

Egy falusi jómódú polgár bejött Pécsre kispap fiát meglátogatandó, mely alkalommal egy kis komedenciát és jó borocskát is hozott magával. Beérve, kérni a portástól:

— Lehetne-e X. kispappal beszélni?

— Nem szabad — felel a portás — az ifjúság ügyis rosszul tanul.

Leült emberünk a folyosó padjára és várt, gondolván majd csak ebédre lejönnek.

11 órakor hazajöttek a deákok, kik a szemináriumban ingyenlakást élveztek; egyiket megkéri, hívni le X. kispapot.

Nemsokára le is jött.

Édes atyja elbeszéli a portás magaviseletét mire X. kispap néhány hatos borraivalót nyom a portás kezébe, mire az nagy előzékenységgel mondja:

— Hiszen kérem tisztelendő úr, csak szólni kell!

Felelős szerkesztő: KADOR S.

Rosszul alkalmazott udvariasság.

Orvos: Mint előadásából kivettem, vért tetszik köpni és sokat köhög.

Beteg: Tetszik ám a kutyának!

*

A békebíró.

Egy úr (az utcán verekedő cipészinasokhoz): Mit veszekedtek, gaz-kölykök!

Első cipészinas: A Jóska hétszer pofon ütött.

Jóska: A Feri meg engem nyolcszor.

Úr: Ugy? Akkor hát Jóska adjon a Ferinek még három pofont, a Feri pedig a Jósának kettőt, azzal quittek lesztek. De azután békeség legyen köztetek, különben én velem gyűlik meg a bajotok!

*

A színházban.

Egy úr, amint helyet foglal, ráül szomszédjának kalapjára és azt egészen összenyomja.

— Milyen ügyetlen vagyok! — így kiált fel. Kivált ha meggondolom, hogy könnyen a magaméra ülhettem volna, pedig az még egészen új.

*

Egy világi albumából.

„Az ostoba ember, ha nem tudja magát megszerettetni, meggyűlölteti magát; a szellemes ember félelmet gerjeszt maga iránt.“

*

Túlzott udvariasság.

Hölgy (egy úrhoz, a ki lebukott a lépcsőn): Istenem! csak nem sértette meg magát?

Úr (a földön fekve): A világot sem, kedves nagysád! Sőt szerencsésnek érzem magamat, hogy szemelattára gurulhattam le a lépcsőn

*

Félreértés.

Egy uracs, kutyáját zsinóron vezetve, a vasuti pénztárhoz lépve kérni:

— Kutyajegyet kell váltani?

Nem, önnek csak rendes személyjeggyel lehet utazni, — szölt a pénztárnok, ki a kutyát nem vette észre.

*

— No látom, soha sem lesz a piacon házám.

— Csak töled függ, hogy legyen, van ott olyan, a melyikbe nagyon könnyen bejuthatsz.

— Melyik az?

— No hát a — megyeháza.

*

Könnyedség okáért.

Süldőleány: Hogy ennek méterje?

Kereskedő: Negyven krajczár.

Süldőleány: Az sok! mondja meg az utolsó árát!

Kereskedő: Ez az utolsó ára, hanem kegyednek 38 krajzával fogom számítani.

Süldőleány: Tizenhárom méter tehát lesz... tizenháromszor 38: tizenháromszor... tizen... Eh! ez nehéz számítás; Mérjen csak 40 krajzával! úgy könnyebb lesz számítani.

*

Kétes dicséret.

Anya: Peti! te ma megint nem tanultál semmit!

Peti: Már hogy ne tanultam volna! mikor ma a tanítóm meg is dicsért.

Anya: Téged megdicsért?

Peti: Meg bizony! Azt mondta Palinak: „no még olyan haszontalan semmirevaló gézenguzt se láttam, mint te. Te hozzád képest még Péter is derék gyerek.“

*

A belgrádi osztrák volt alconsul pénzsikasztás miatt ha Cicero élne bizonyára ismételné, hogy: „Caveant consules — nequid capiant vice consules.“

*

Hová mentek?

Kérni valaki a két marhát vezető mészárosztól:

— Hová mentek hárman?

— A negyedik mellett megyünk el, volt az elmés válasz.

*

A jelenlegi színészéletből.

— Kedves direktor úr, mennyi gázsit kell önnek fizetnem, ha színtársulatánál játszhatok?

*

— Kis fiam, mi szeretnél te lenni.

— Kéményseprő.

— És miért?

— Mert akkor nem kellene mosdani.

Szerkesztői üzenetek.

Egy világi katolikus. Kérjük, ha napokban iródnakban felkeresne.

Pázmánykőr. Veszprémben. A könyvre van ugyan még szükség, de közel napokban visszaszármaztatjuk Bizony jó lenne, ha végre valahára megtörténhetné az, hogy az összes papneveldei irodalmi körök, közlönyeiül fogadnák lapunkat, bizonyára mindkettőnkön lenne segítve. Egy tervezetet a jövőheti számban adni fogunk.

J. J. Kérjük nagyon ha továbbra is kapnánk valamit.

B. János. Székesfehérvár. A tanító gyűlésre jövő héten elmegyünk.

F. László. Nagyon el lehetsz foglalva, M. úr megtartja? Add bérmentetlen fel leveleid. Jó volna ha itt lennél.

F. Antal. Se hír se szó, semmi!

Veres K. A meghívók jókor lesznek kiküldve. Talányokat még most nem adhatunk, majd ha nagyobb lesz lapunk.

B. József. Sorsjegye nem nyert. Csak így aztán minden jól megy.

Kirner J. A könyvet hálálval fogadtuk. Napokban írunk.

V. Zoltán. Nem irhattunk eddig. A kath. kör sok munkát ad.

Kalap-gyári raktár.

Alapítatott
1852.

Szabott
árak.

SKRIVÁN FERENCZ

Budapest, kigyóter.

Papi selyem (Cylinder) kalapok 6—7 frt, legfinomabb díszkalapok 9 frt.

Cylinder-kalapok rendes alakban 5 frttól 12 frtíg.

Kemény kalapok minden alakban 2 frttól 6 frtíg.

Puha kalapok minden alakban 1 frt 50 krtól 5 frtíg.

Házi-, utazó- és vadász-táskák 60 krtól 4 frtíg.

Nemez utazó-csizmák 1 frt 50 krtól 6 frtíg.

Nemez házi cipők bőr vagy nemez talppal 1 frt 50 krtól 3 frtíg.

Nemez talpák hideg és nedvesség ellen 15 krtól 50 krtól.

Megrendelések pontosan és lelkiismeretesen lesznek eszközölve.